

NADER ONDERZOEK VLEERMUIZEN

*Aanvullend onderzoek in het kader van
de Wet natuurbescherming*

Locatie: Ammerzodenseweg 15 Hedel

Rapportnummer: 2023-BE-0542

In opdracht van:

Bart Vugts Beheer BV
Ammerzodenseweg 15
5321 GA Hedel

Brabant Eco
Ecologische Dienstverlening

Colofon

Rapportage

Brabant Eco

Rapportnummer

2023-BE-0542

Opdrachtgever

Bart Vugts Beheer BV

Contactpersoon

De heer B. Vugts

Locatie

Ammerzodenseweg 15
Hedel

Auteur

Opleverdatum

14 september 2023

Uitvoerder

De Lange Kant 27
5061 PX Oisterwijk
www.brabanteco.nl

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport is niet toegestaan zonder vermelding van bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Brabant Eco geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek door toepassing van adviezen.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING EN ONDERZOEK	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doelstelling	4
1.3 Centrale vraagstelling	4
1.4 Criteria.....	5
1.5 Geldigheid onderzoek.....	5
2. BELEIDSKADER	6
2.1 Gebiedsbescherming	6
2.2 Soortenbescherming	6
2.3 Zorgplicht.....	6
3. PLANGEBIEDSBESCHRIJVING.....	7
3.1 Situering plangebied	7
3.2 Potentiële verblijfplaatsen vleermuizen.....	7
3.3 Te verwachten soorten en functies	8
4. ONDERZOEK.....	10
4.1 Onderzoeksmethode	10
4.2 Gebiedsfunctie	13
4.3 Overige soorten	14
5. RESULTATEN EN ADVIES	15
5.1 Resultaten	15
5.2 Toetsing Wet natuurbescherming/staat van instandhouding	15
5.3 Aanbevelingen	16
6. BRONNEN	17

SAMENVATTING

Opdrachtgever is voornemens om op de planlocatie aan de Ammerzodenseweg 15 te Hedel de bestaande bijgebouwen te slopen ten behoeve van een nieuwe loods. Daarnaast wordt de bedrijfswoning uitgebreid door een extra verdieping te realiseren. Het bestemmingsplan wordt gewijzigd van “Agrarisch” naar “Wonen/bedrijf”.

Bij deze werkzaamheden is men gebonden aan de Wet natuurbescherming. In opdracht van Sellenra BV is door Blom Ecologie B.V. in oktober 2022 een ecologische quickscan uitgevoerd. Volgens het rapport met nummer 2022-0595 (d.d. 3 november 2022) biedt het pand potenties voor verblijfplaatsen van vleermuizen.

Daarom is er op basis van voornoemde quickscan naar natuurwaarden geadviseerd om aanvullend onderzoek uit te laten voeren naar het voorkomen van vleermuizen en de functie van het plangebied voor deze beschermde dieren.

Deze rapportage is een verslaglegging van het gedane onderzoek met de te verwachten effecten en kan als addendum van de quickscan worden gebruikt.

Het doel van het aanvullend vleermuisonderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie.

Uitgevoerd onderzoek van mei tot september 2023 leidt tot de conclusie dat er waarnemingen zijn gedaan van één vleermuissoort in de directe omgeving van het plangebied, namelijk de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Deze soort is foeragerend en overvliegend waargenomen in de omgeving van het plangebied.

Er zijn geen in- of uitvliegende, bouncende of baltsende vleermuizen bij de te slopen bebouwing waargenomen.

Op basis van uitgevoerd veldonderzoek zullen de voorgenomen ontwikkelingen door gebrek aan verblijfslocaties en het ontbreken van een gebruiksfunctie geen invloed hebben op de aldaar voorkomende vleermuizen. Er zijn geen effecten te verwachten die van negatieve invloed zijn op de duurzame staat van instandhouding van de waargenomen soorten en hun functioneel leefgebied. De Wet natuurbescherming wordt niet overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Een ontheffingsaanvraag in het kader van de Wet natuurbescherming voor het uitvoeren van de plannen is dan ook niet nodig.

Brabant Eco
September 2023

1.1 Aanleiding

Volgens opdrachtgever Bart Vugts Beheer BV zullen de bestaande bijgebouwen aan de Ammerzodenseweg 15 te Hedel gesloopt worden. Daarna zal een nieuwe loods gerealiseerd worden. Daarnaast wordt de bedrijfswoning uitgebreid door een extra verdieping te realiseren. Ook de terreininrichting wordt verwijderd en opnieuw aangelegd. Het bestemmingsplan wordt gewijzigd van “Agrarisch” naar “Wonen/bedrijf”. Bij deze werkzaamheden is opdrachtgever gebonden aan de Wet natuurbescherming. Volgens nationale en internationale regelgeving is het verplicht om, voordat de ingreep plaatsvindt, onderzoek te doen naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna.

Uit een ecologische potentie-inschatting uitgevoerd door Blom Ecologie B.V. (Ecologische Quicksan met projectnummer 2022-0595 d.d. 3 november 2022) blijkt dat in het plangebied mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn.

Citaat uit het rapport:

"Loods 1 is opgebouwd uit baksteenmuren met spouw en een golfplatendak zonder dakbeschot. In de muren van loods 1 zijn er meerdere openingen aanwezig die naar de spouwmuur toe leiden. Door de aanwezigheid van deze openingen kan de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen niet uitgesloten worden in loods 1. Loods 2 is opgebouwd uit baksteenmuren zonder spouw en een golfplatendak met dakbeschot. In de muren van loods 2 zijn geen invliegopeningen aanwezig. Echter zijn er aan de kopgevels van schuur 2 windveren aanwezig die naar buiten kieren. Hierdoor ontstaat er voldoende ruimte voor vleermuizen om zich te kunnen vestigen".

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd. Daarom heeft Brabant Eco in opdracht van Bart Vugts Beheer BV in het plangebied onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen uitgevoerd.

De bevindingen van dit vervolgonderzoek zijn beschreven in deze rapportage en de rapportage kan als addendum aan genoemde quickscan worden toegevoegd.

1.2 Doelstelling

Het doel van het aanvullend nader onderzoek is te onderzoeken of het plangebied deel uitmaakt van het functionele leefgebied van vleermuizen en zo ja, voor welke soorten en met welke functie.

Eveneens wordt naar aanleiding van de onderzoeksresultaten een effectbeoordeling gedaan om te toetsen of de Wet natuurbescherming wordt overtreden door de voorgenomen ruimtelijke ingreep.

1.3 Centrale vraagstelling

Vragen die centraal staan binnen dit nader onderzoek:

- Welke vleermuissoorten maken functioneel gebruik van het plangebied en welke functies worden hierbij onderscheiden?
- Heeft de ruimtelijke ingreep een negatief effect op aanwezige vleermuizen?
- Is het naar aanleiding van de ruimtelijke ingreep noodzakelijk een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming?

1.4 Criteria

Op dit natuuronderzoek zijn de volgende criteria van toepassing:

- Het onderzoek is uitgevoerd in het kader van de Wet natuurbescherming, waarbij onderzoek is uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen en het functioneel gebruik.
- Het onderzoek is uitgevoerd door deskundige onderzoekers volgens de definitie van de Rijksdienst voor ondernemend Nederland (ecologisch deskundige/RVO.nl).
- Het onderzoek is uitgevoerd door een onafhankelijk adviesbureau. Brabant Eco en Frenk van de Wal verklaren hierbij geen enkel belang te hebben in de uitkomst van dit onderzoek.
- De resultaten zijn zo objectief en betrouwbaar mogelijk verkregen.
- Het onderzoek naar vleermuizen is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 van Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging. Dit protocol bevat de meest recente wetenschappelijke inzichten, waarbij per soort is voorgeschreven onder welke veldcondities, in welke periodes, met welke frequentie en voor welke duur onderzoek uitgevoerd dient te worden.
- Bij het hanteren van het protocol, wordt in juridische zin voldaan aan de wensen die het bevoegd gezag stelt. Tevens wordt voldaan aan de inspanningsverplichting om tot een gedegen onderzoek te komen.
- Bij het veldonderzoek is door Brabant Eco gebruik gemaakt van een batdetector, de Batlogger M/M2, voor het maken van geluidsopnames in het veld. Voor de analyse van de geluidsopnames is gebruik gemaakt van het programma BatExplorer.

1.5 Geldigheid onderzoek

Houdbaarheid van verspreidingsgegevens zijn aan een maximale periode gebonden.

Voor zwaar beschermde soorten als vleermuizen geldt een bruikbaarheidsperiode van circa 2-3 jaar. Na deze periode zijn de gegevens verouderd en dient beoordeeld te worden of de gegevens voldoende up-to-date zijn om te gebruiken bij ruimtelijke ingrepen.

Bovengenoemde geldigheidstermijnen zijn in de Wet natuurbescherming niet dwingend voorgeschreven en kunnen afwijken indien de omstandigheden ter plaatse dat verlangen. Voor dit alles geldt wel dat de planlocatie niet significant is veranderd waardoor nieuwe leefsituaties kunnen zijn ontstaan.

Bescherming in het kader van de natuurwet- en regelgeving is op te delen in gebieds- en soortenbescherming.

2.1 Gebiedsbescherming

Bij gebiedsbescherming heeft men te maken met de Wet natuurbescherming (hoofdstuk 2) en het Natuurnetwerk Nederland.

2.2 Soortenbescherming

Het nader onderzoek naar vleermuizen voor het project is uitgevoerd in het kader van hoofdstuk 3 (soortenbescherming) van de Wet natuurbescherming.

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming bepalend. Soortenbescherming is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Er wordt onderscheid gemaakt tussen internationaal beschermde soorten en nationaal beschermde soorten.

Van de nationaal beschermde soorten kan de beschermde status per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen aan (algemeen voorkomende) soorten.

Het beschermingsregime is verschillend voor zowel de internationaal beschermde soorten (vogel- en habitatrichtlijn soorten) als de nationaal beschermde soorten.

2.3 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

3.1 Situering plangebied

De planlocatie is gelegen aan de Ammerzodenseweg 15, Vloeiweg, ten westen van de kern van Hedel, in de gemeente Maasdriel, provincie Gelderland.

De directe omgeving bestaat uit agrarische percelen. Op circa 900 meter ten zuiden stroomt de Maas. Het plangebied bestaat uit bebouwing, bestaande uit een woning, twee loodsen en verschillende garageboxen, verharding en weinig tot geen groen. Daarnaast is er geen oppervlaktewater aanwezig binnen de grenzen van de planlocatie.

3.2 Potentiële verblijfplaatsen vleermuizen

Tijdens het veldbezoek op 15 oktober 2022, behorende bij de quickscan, kon de aanwezigheid van mogelijk vaste rust- of verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen pand niet worden uitgesloten.

Citaat en foto's uit het rapport:

"Door de aanwezigheid van dakbeschot en kierende windveren kan de aanwezigheid van potentiële vleermuisverblijfplaatsen niet uitgesloten worden."

De muren van de bedrijfswoning zijn open van boven en zijn volledig opgevuld met isolatiemateriaal. Bron: Blom Ecologie B.V.

In loods 1 en 2 zijn verschillende openingen aanwezig die geschikt zijn voor gebouwbewonende vleermuizen. Bron: Blom Ecologie B.V.

3.3 Te verwachten soorten en functies

Uit oriënterend onderzoek op 15 oktober 2022 bleek dat op basis van habitatkenmerken de bebouwing mogelijk een functie heeft voor vleermuizen. De potentie voor vleermuizen bestaat uit openingen boven de muren en kierende windveren welke kunnen leiden naar ruimtes in de spouw. Het nader onderzoek naar vleermuizen heeft zich specifiek gericht op de te slopen bebouwing, maar de nadere omgeving is ook meegenomen.

In onderstaande tabel staan de in theorie eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten volgens de gegevens FloraFaunaCheck.nl (zie bijlage 1).

In de tabel staat per soort weergegeven waar verblijfplaatsen kunnen worden aangetroffen en de status van voorkomen in Nederland. Daarnaast is met een kruisje per soort aangegeven welke potenties het onderzochte plangebied en de nabije omgeving voor de desbetreffende soort heeft.

TABEL: eventueel te verwachten voorkomende vleermuissoorten

Soort	Beschermings-regime	Winter-verblijf	Kraam-verblijf	Zomer-verblijf	Paar-verblijf	Verblijf in gebouwen	Status*
Baardvleermuis (<i>Myotis mystacinus</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	-	X	X	-	Soms	Z
Franjestaart (<i>Myotis nattereri</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	-	X	X	-	Soms	Z
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	X (ook massa-winter-verblijf)	X	X	X	Vooraf	A
Gewone grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	X	X	X	X	Vaak	VA
Kleine dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pygmaeus</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	X	X	X	X	Vooraf	ZZ
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	X	X	X	X	Vaak	A
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	Wnb - Habitatrichtlijn	X	-	X	X	Soms	VA

* A = algemeen, VA = vrij algemeen, Z = zeldzaam, ZZ = zeer zeldzaam

Volgens het cursusdictaat 'Vleermuizen en planologie', (Limpens et al 2017), kunnen in dit deel van het land daarnaast ook o.a. franjestaart en de Kleine dwergvleermuis voorkomen. Deze soorten zijn ook in de tabel opgenomen.

Aangezien de te onderzoeken gebouwen zich in een stedelijk bebouwde omgeving bevinden, de werkzaamheden uitsluitend invloed hebben op de gebouwen en er geen geschikte bomen aanwezig zijn die als verblijfplaats voor vleermuizen kunnen dienen, is er in dit onderzoek nadrukkelijk gelet op typisch gebouw bewonende soorten die voor hun verblijfplaats en foerageergebied niet afhankelijk zijn van bossen: de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis. Er is tijdens de onderzoek rondes ook gelet op eventueel andere voorkomende soorten vleermuizen.

De onderzoekers van Brabant Eco zijn deskundig zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland bedoeld. Er wordt gewerkt vanuit de expertise van de te onderzoeken soorten opgedaan door ervaring, studie, vrijwilligerswerk en bijscholing onder andere door de opleidingen in natuur, vogels, amfibieën en reptielen en vleermuizen (planologie en analyse van geluiden) en scholing algemeen in ecologie en natuurwetgeving. Brabant Eco voert ecologisch onderzoek uit voor een opgebouwde kring van opdrachtgevers onder ecologische bureaus, overheden, bedrijven en particulieren. De veldbezoeken zijn verricht door deskundig onderzoekers Annemiek Cox (AC), Tommy Peters (TP), Dave Donders (DD) en Frenk van de Wal (FW).

4.1 Onderzoeksmethode

Voor het in kaart brengen van mogelijke vleermuisverblijfplaatsen in het gebouw is zowel visueel als auditief geïnventariseerd. Het onderzoek is uitgevoerd door vooral te zoeken naar in- en uitvliegende vleermuizen. De echolocaties die vleermuizen uitzenden is voor ons hoorbaar gemaakt door gebruik te maken van de Batlogger M of M2 van Elekon. Ultrasonische geluiden (range 10-150 kHz) worden door deze geavanceerde detector/recorder opgenomen. De Batlogger M registreert ook de GPS coördinaten (via een geïntegreerde GPS-ontvanger) en omgevingstemperatuur op het moment van opname.

Wanneer op basis van frequentie, klank en ritme niet met 100% zekerheid de soort bepaald kon worden is er een opname gemaakt op een SDHC-kaart. Met de BatExplorer Software voor Windows werden opnames eventueel ook later geanalyseerd. De opnames werden in tijd en dus in het hoorbare bereik beluisterd. De software detecteert automatisch vleermuisgeluiden en geeft deze weer waarbij BatExplorer ondersteunende identificatie van soorten aangeeft.

Door de dieren ook zoveel mogelijk visueel waar te nemen is de determinatie geverifieerd en is het gedrag (en daarmee vaak de functie van het gebied) vastgesteld. Dit onderzoek is specifiek gericht op het in kaart brengen van verblijfplaatsen, soortsaamenstelling en gebiedsgebruik.

Het weer is van invloed op de activiteiten van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind (meer dan 3 Beaufort), langdurige regenval, dichte mist en temperaturen onder 7 tot 12 graden Celsius zijn (afhankelijk van de soort) belemmerende factoren.

Vleermuisonderzoek is behoorlijk complex, doordat de soortgroep gedurende het jaar verschillende verblijfplaatsen kent, met elk hun eigen functie. Een verblijfplaats kan gemakkelijk over het hoofd worden gezien. Daarom wordt het onderzoek uitgevoerd volgens het landelijk vastgesteld protocol voor vleermuisonderzoek: Vleermuisprotocol 2021, zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging.

Het Vleermuisprotocol 2021 is een door de Gegevensautoriteit Natuur (GaN) en het Netwerk Groene Bureaus goedgekeurde methodiek. De protocollen hebben tot doel het belang van de functies van gebieden voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen voor de Wet natuurbescherming.

Het is een hulpmiddel voor deskundige vleermuisonderzoekers en de beoordelaars van vleermuisonderzoek om te bepalen wat een juridisch redelijke onderzoeksinspanning is voor een specifieke locatie. De protocollen zijn opgesteld om het onderzoek voor de Wet natuurbescherming optimaal te laten verlopen. Wanneer de protocollen in essentie zijn gevolgd, bestaat grote mate van juridische zekerheid dat voldaan is aan een wettelijke en maatschappelijk verantwoorde inspanning om na te gaan of soorten en functies van gebieden in het geding zijn.

Onderzoeken die volgens deze protocollen uitgevoerd worden, kunnen in principe volstaan bij ontheffingsaanvragen en juridische procedures.

Om de aanwezige vleermuizen zo goed mogelijk in kaart te brengen zijn er op verschillende momenten in het jaar veldwerkrondes uitgevoerd.

De voorzomerbezoeken in 2023 zijn uitgevoerd voor het in kaart brengen van kraam- en zomerverblijven en eventueel de vlieg- en foerageerroutes. Hiervoor zijn 3 rondes uitgevoerd, waarvan 1 in de ochtend (ronde 2) en 2 avondrondes (ronde 1 en 3).

Tijdens de nazomerrondes in 2023 lag de nadruk op het in kaart brengen van balts- en paarlocaties en indicaties voor winterverblijven. Hiervoor zijn er 2 rondes uitgevoerd (ronde 4 en 5).

Datum	Ecoloog	Tijd	Functie	Temperatuur	Wind	Neerslag	Bewolking
18-05-2023	AC+ TP	21:30 – 00:00	Kraam- en zomer verblijfplaatsen	13°C	2 BF NO	Geen	Geen
08-06-2023	AC +FW	02:20 - 05:20	Kraam- en zomer verblijfplaatsen	13°C	3 BF NNO	Geen	Geen
08-06-2023	AC + FW	22:00 – 00:30	Kraam- en zomer verblijfplaatsen	21°C	3 BF NNO	Geen	Geen
16-08-2023	DD	22:00 – 00:00	Paarverblijfplaatsen	18°C	3 BF NO	Geen	Geen
06-09-2023	DD	22:30 – 00:30	Paarverblijfplaatsen	18°C	1 BF NO	Geen	Geen

4.1.1 Avondbezoeken mei en juni 2023

De avondbezoeken in mei en juni waren met name gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen gebouw. Dit door twee onderzoeker staande op een strategische plaats met zicht op het gehele gebouw. Er is vooral gelet op uitvliegende vleermuizen en voorafgaande aan het onderzoek is er gezocht naar sporen (vleermuiskeutels, invliegopeningen, afgebeten insectenvleugels en vetsporen) die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Daarnaast is tevens gelet op foeragerende of passerende vleermuizen in en rond het plangebied.

Tijdens het avondbezoek in mei is enkel een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen bij de bomen. Tijdens het avondbezoek in juni is er waarneming gedaan van een gewone dwergvleermuis. Deze keer werd het dier foeragerend waargenomen rond 22:50 tussen de bomen ten noorden van de bebouwing.

4.1.2 Ochtendbezoek juni 2023

Het ochtendbezoek in juni was vooral gericht op het vaststellen van verblijfplaatsen van vleermuizen in het te slopen gebouw. Dit door te zoeken naar zwermende vleermuizen, eventuele invliegers en sporen van vleermuizen.

Tijdens het onderzoek in de ochtend is enkel een overvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen met de batlogger rond 03:30 uur. Er zijn geen invliegende vleermuizen waargenomen. Na het ochtendbezoek is er gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Hiervan zijn geen waarnemingen gedaan.

4.1.3 Avondbezoek 16 augustus 2023

Het avondbezoek in augustus was met name gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltende gewone dwergvleermuismannetjes en ruige dwergvleermuismannetjes.

Mannetjes van de gewone dwergvleermuis vliegen rond in hun territorium en roepen daarbij om vrouwtjes te lokken. Mannetjes van de ruige dwergvleermuis roepen meestal vanuit een verblijfplaats. De baltsgeluiden hebben een vrij lage frequentie (sommige mensen kunnen ze horen zonder detector), die dus vanaf een grote afstand zijn te horen. Het is daarom belangrijk dat er goed gekeken wordt naar waar de vleermuis baltsgeluiden maakt (m.b.v. een goede zaklamp en/of warmtebeeldcamera), zodat er duidelijk wordt in welke delen van gebouwen zich paarverblijfplaatsen bevinden en hoeveel territoria er aanwezig zijn in een plangebied.

Voorafgaande aan het onderzoek is er gezocht naar sporen (vleermuiskeutels, invliegopeningen, afgebeten insectenvleugels en vetsporen).

Deze avond is er om 23.26 uur en om 23.38 uur een passerende en een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Verder zijn er deze avond geen andere activiteiten waargenomen. Er zijn dus geen baltsende of zwermende vleermuizen waargenomen.

4.1.4 Avondbezoek 6 september 2023

Het avondbezoek in september was ook vooral gericht op het vaststellen van zwermgedrag bij verblijfplaatsen en baltsende vleermuizen.

Deze avond zijn er enkel twee passerende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Om 22:38 en 23:01 zijn deze dieren gehoord. Er was weinig tot geen activiteit in het plangebied. Ook tijdens dit avondbezoek zijn geen baltsende of zwermende vleermuizen waargenomen.

Tijdens de voorjaarsonderzoeken is tijdens beide avondbezoeken een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen bij de bomen in het noorden van het plangebied.

Tijdens de voorjaarsbezoeken zijn er in totaal 3 gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tweemaal een foeragerende vleermuis in het noorden bij de bomen, en een enkele passerende vleermuis in de ochtend.

Tijdens de paarrondes in het najaar zijn er geen waarnemingen van baltsende of zwermende vleermuizen in het plangebied gedaan. In totaal zijn er vier waarnemingen van gewone dwergvleermuizen. Een maal foerageerde het dier in het plangebied. De andere drie waarnemingen zijn van passerende vleermuizen.

4.1.4 Samenvatting en conclusies

In de gehele onderzoeksperiode is in en nabij het plangebied enkel de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) zeven keer waargenomen.

De gewone dwergvleermuizen zijn foeragerend en eenmalig overvliegend waargenomen. Er zijn geen in- of uitvliegende, bouncende of baltsende vleermuizen bij de te slopen bebouwing waargenomen.

In onderstaande afbeelding worden de meest relevante waarnemingen van vleermuizen in en nabij het plangebied weergegeven. De foeragerende gewone dwergvleermuis wordt in geel aangegeven.

Het plangebied is blauw omlijnd.

Plangebied blauw omlijnd. Gewone dwergvleermuis in geel aangegeven. Geschat foerageergebied in groen aangegeven.

Alle volgens de Nationale Databank Flora en Fauna eventueel voorkomende vleermuissoorten kunnen, afhankelijk van de soort, in meer of mindere mate gebouw bewonend zijn. Enkel de gewone dwergvleermuis is tijdens het onderzoek foeragerend en overvliegend rond het plangebied aangetroffen.

De gewone dwergvleermuis is een typisch gebouw bewonende soort. De gewone dwergvleermuis gebruikt ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding als kraam-, zomer-, paar-, en overwinteringslocatie (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011).

Overige vleermuissoorten zijn niet waargenomen tijdens de veldbezoeken. Afwezigheid van deze soorten nabij het plangebied geeft aan dat het plangebied geen functionele betekenis heeft voor deze soorten.

4.2 Gebiedsfunctie

4.2.1 Verblijfplaatsen/zwermgedrag

Tijdens de veldbezoeken in de zomermaanden (mei-juni 2023) zijn er in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen gevonden. Er zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen. Tijdens de paarperiode (augustus-september) 2022) zijn er geen baltsende vleermuizen waargenomen in of direct rond het plangebied.

Op basis van de verrichte onderzoeksinspanning kan het voorkomen van verblijfplaatsen voor vleermuizen in het onderzochte te slopen pand worden uitgesloten.

4.2.2 Foerageergebied

Uit het vleermuisonderzoek blijkt dat de directe omgeving van het pand van geringe betekenis is voor vleermuizen als foerageergebied. Op grond van het beperkte aantal foeragerende dieren, de ingreep en de in ruime mate aanwezige alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving kan gesteld worden dat het plangebied geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen is.

Gezien de geringe betekenis van het plangebied als foerageergebied, is geen sprake van een negatief effect op foeragerende vleermuizen. De gunstige staat van instandhouding van vleermuissoorten komt niet in het geding.

4.2.3 Vliegroutes

Naast de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als verblijfplaats, bestaat de mogelijkheid dat vleermuizen de planlocatie gebruiken als (onderdeel van een) vliegroute. In de directe omgeving zijn er een aantal structuren (bomenrijen en bebouwing) aanwezig die als vliegroute kunnen dienen. Ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ingreep worden deze structuren niet aangetast. Met de voorgenomen ontwikkeling wordt er geen vliegroute aangetast.

4.2.4 Paarterritoria

Tijdens de bezoeken in de paarperiode zijn er geen baltsende gewone dwergvleermuizen waargenomen in (de directe omgeving van) het plangebied.

4.2.5 Winterverblijfplaatsen

De gebouwen zijn ongeschikt als massawinterverblijfplaats. De afwezigheid van zwermactiviteiten tijdens de najaarsonderzoeken bevestigt dit.

De aanwezigheid van paarverblijfplaatsen is voor de gewone dwergvleermuis vaak een indicatie dat gebouwen ook geschikt zijn als winterverblijfplaats voor een kleine groep of solitair overwinterende gewone dwergvleermuizen. Afhankelijk van het type bebouwing zijn deze winterverblijfplaatsen alleen geschikt in milde winters of ook tijdens strenge vorst.

Omdat er geen zomer- of paarverblijfplaatsen zijn vastgesteld in het plangebied is het onwaarschijnlijk dat er kleine winterverblijfplaatsen van solitair overwinterende vleermuizen in de bebouwing aanwezig zijn.

4.3 Overige soorten

De bosuil, huismus en gierzwaluw staan ook vermeld in bijlage 1, gegevens FloraFaunaCheck.nl. Uit de ecologische quickscan blijkt dat er voor deze soorten geen mogelijke nestlocaties zijn in de te slopen bebouwing. Ook tijdens de onderzoek rondes zijn deze soorten niet waargenomen.

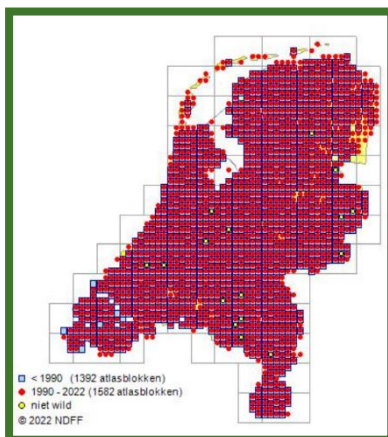
5.1 Resultaten

- Er is in en nabij het plangebied één soort vleermuis waargenomen, de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).
- Het onderzoek vond plaats van mei tot en met september 2023.
- Het gehele plangebied met daarbij alle structuren waren goed toegankelijk en visueel goed te onderzoeken.
- Bij inspectie van het plangebied bij daglicht zijn geen vleermuiskeutels of andere sporen gevonden die duiden op vleermuisverblijfplaatsen.
- Er zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen aangetroffen in het te slopen pand.
- De omgeving rond het plangebied fungeert als foerageergebied voor maximaal een of twee dwergvleermuizen. Gelet op dit kleine aantal en het ruime aanbod aan vergelijkbaar foerageergebied in de omgeving is het geen essentieel foerageergebied. Een onmisbaar foerageergebied binnen de plangrenzen is niet aan de orde.
- Er zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een essentiële vliegroute. Eventuele vliegroutes zullen behouden blijven.
- Bestaande lijnvormige groenstructuren waarlangs migratie- of foerageroutes van vleermuizen zouden kunnen liggen worden niet aangetast door de voorgenomen plannen.
- Het zogenaamde najaarszwermgedrag is niet waargenomen.
- De geplande ontwikkeling heeft door gebrek aan geschikte verblijfslocaties geen negatieve effecten op lokale populaties vleermuizen.

5.2 Toetsing Wet natuurbescherming/staat van instandhouding

De gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden. Ook komt de gewone dwergvleermuis algemeen voor in de omgeving van het plangebied, de gemeente Maasdriel en elders in de provincie Gelderland.

Zie de onderstaande afbeelding voor recente verspreidingsinformatie van de gewone dwergvleermuis. vleermuis.

Verspreiding Gewone dwergvleermuis.
Bron: verspreidingsatlas.nl

5.3 Aanbevelingen

- Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Er zijn onderhoudsvrije vleermuiskasten in de handel die kunnen worden ingemetseld of die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in of bij nieuwbouw en renovaties toe te passen.

(www.checklistgroenbouwen.nl)

(www.bouwnatuurinclusief.nl)

- Kunstmatige verlichting werkt verstorend op zoogdieren en andere fauna. Werk daarom niet tussen zonsondergang en zonsopkomst. Voorkom of beperk daarnaast de toepassing van kunstlicht en de verstrooiing van licht buiten de projectlocatie. Voorkom ook het direct schijnen op wateroppervlakken of groenelementen, zoals bosschages en ruigtes.
- De zorgplicht is altijd van toepassing, op basis waarvan door iedereen voldoende zorg in acht moet worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen) te starten met werkzaamheden en het gefaseerd werken om dieren de kans te geven om te vluchten. Verder kunnen er vogels broeden in de omgeving van het plangebied. Werkzaamheden die een verstorend effect op broedende vogels veroorzaken dienen daarom plaats te vinden buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli).
- Bij onvoorziene omstandigheden dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige.

Vooraf

Quicksan Blom Ecologie 2022-0595 d.d. 3 november 2022

Websites

www.wetnatuurbescherming.nl

www.NDFF.nl

www.verspreidingsatlas.nl

www.rijksoverheid.nl

www.brabant.nl

www.vivarapro.nl

www.checklistgroenbouwen.nl

www.zoogdiervereniging.nl

Andere bronnen

Netwerk Groene Bureaus

Checklist Vleermuisprotocol

Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011

Bijlagen

Bijlage 1: gegevens FloraFaunaCheck.nl